

Kako in kaj planiramo

Smo v obdobju nastajanja številnih planskih dokumentov. V federaciji, republiki in občini pripravljajo dolgoročne in srednjeročne plane, istočasno pa še resolucijo o uresničevanju srednjeročnih planov v obdobju 1981—1985 za leto 1985.

Priprava teh dokumentov je dokaj zahtevno delo, saj se ob njihovem nastajanju krešajo različna mnenja in zastopajo različni interesi. Še posebej pride to do izraza na nivoju federacije, kjer je ta raznolikost največja in kjer so posledice sprejetih odločitev najbolj občutne. Tudi v naši DO smo dolžni pripraviti:

- dolgoročni plan DO in
- srednjeročni plan DO in TOZD-ov ter DSSS.

Srednjeročni plani bodo morali biti sprejeti konec prihodnjega ali začetek 1986. leta. Še prej pa je potrebno izdelati:

- smernice in elemente za plane TOZD-ov in DSSS in Samoupravni sporazum o temeljih plana DO za 1985—1990,

- temelje planov TOZD in DSSS za 1985—1990 in

- Samoupravni sporazum o temeljih plana DO.

Istočasno s prvimi planskimi dokumenti za srednjeročno obdobje pa bomo sprejemali še plan za leto 1985 oz. kot ga imenujemo »Samoupravni sporazum o uresničevanju srednjeročnega načrta razvoja za obdobje 1981—1985 v letu 1985«.

Zahtevna in zamotana dokumentacija in izrazoslovje večkrat povzročata, da več časa posvetimo obliki, kot pa vsebini. Toda tak je »Zakon o planiranju«, ki po dobrem enem mandatu (sprejet je bil leta 1976) že doživlja predloge sprememb. Zato je mogoče, da bo planska dokumentacija doživela spremembe.

Toda vrnimo se k vsebini. Najprej si poskušajmo odgovoriti — zakaj sploh plan — ali ni morda to nepotrebno delo. Marsikdo vidi v njem le osnovo za merjenje osebnih dohodkov. Pa to ni res.

S planiranjem se srečujemo že doma, ko si n.pr. pred spanjem rečemo: »Joj, zjutraj bo potrebno pa zgodaj vstati!«, in si navijemo uro, da bi nas pravočasno zbudila. Tudi to je planiranje.

S tem, da smo si postavili cilj (»bo potrebno zgodaj vstati«), smo tudi predvideli ukrep (navili smo uro).

Podobno je v DO. Postavljamo si cilje naslednjega dne, naslednjega tedna, meseca, leta, naslednjih 5 let in istočasno predlagamo ukrepe, s katerimi naj bi postavljene cilje dosegli. To je še bolj potrebno zaradi tega, ker smo si dela razdelili, pa tudi o ciljih se moramo skupaj dogovoriti, saj nimamo vsi enakih — istih. Torej prej kot osnova za nagrajevanje je plan, vsklajen dogovor o skupnih ciljih in program ukrepov, ki jih morajo opraviti posamezniki v določenih rokih. Če eden v tem procesu izvajanja ukrepov zataji ali če ti niso dobro ali pravočasno določeni, se cilji slabše ali celo ne dosegajo.

Kaj pa naj bi bili naši skupni cilji? (Vidite, smo že pri vsebini planiranja!). Od večine pričakujem odgovor dober — visok — primeren osebni dohodek, nekateri bodo pomislili še na boljše delovne pogoje, drugi na zdravje, itd. Zelja — ciljev ne bo zmanjkalo in če bomo vse te sešteli in spremenili na skupni imenovalac — bomo ugotovili, da si vsi želimo višji dohodek. Tega pa lahko dosežemo na več načinov:

- z več dela,
- s produktivnejšim delom,
- z večjo delovno intenzivnostjo,
- z manjšo porabo surovin in drugih potroškov,
- z boljšo kakovostjo izdelkov,
- z uspešnejšo prodajo, da delamo tisto, kar tržišče potrebuje itd.

To so pa že ukrepi.

Z analizo razvojnih možnosti do leta 2000 smo ugotovili:

- da bo potrebno postopoma preiti na izdelavo širših tkanin med 150—160 cm širine,

- da bo potrebno zagotoviti veliko prilagodljivost tr-

gu, tako glede na surovinski sestav, kot na vrsto obdelave tkanin,

- da bo možno ob zagotovljeni kakovosti na tuje trge

(Nadaljevanje na 2. strani)

Jajce — spominski muzej II. zasedanja AVNOJ-a

Pozne jeseni tistega znamenitega leta 1943 je v Jajcu padla odločitev o novem, boljšem življenju. V najtežjih dneh svoje zgodovine je v naših narodih vzniklo še toliko moči in sposobnosti, da so ustvarili eno največjih pridobitev legendarne ustvarjanja. Bilo je to osrednje delo in odločitev naših narodov, da bodo kot rezultat svojega boja ustvarili svobodno življenje in pravično družbeno ureditev v enotni, enakopravni skupnosti. Na teh temeljih je bilo nujno potrebno izbojevati končno osvoboditev dežele in utrditi mednarodni položaj nove Jugoslavije.

In v tej »noči odločitve« je v obnovljeni osamljeni hiši na desni obali Plive, nekaj sto metrov pred njenim izlivom v Vrbas, v predzadnji noči novembra 1943 prvič zazvenela pesem:

»Druže Tito, mlad maršale,
mase su te izabrale ...

P. P.

**Ob rojstvu naše drage domovine
čestitamo vsem delavcem naše
delovne organizacije**

KOO sindikata

Kako in kaj planiramo

(Nadaljevanje s 1. strani)

prodati 45 % proizvodnje, od tega dobra šestina na klirinška tržišča.

Tako naj bi proti koncu dolgoročnega obdobja izdelali in prodali 18 milijonov tm oziroma dobrih 24,3 milijonov m² tkanin.

V tem času bo potrebno obnoviti praktično vse zmožljivosti, kar bo trajalo do leta 2000 po cenah iz maja letos več kot 25 milijonov \$ oz. več kot 7.500 milijonov dinarjev sredstev.

Še naprej ostaja dokaj neugodna zunanjetrgovinska bilanca, še posebej če računamo tudi na potrebne devize za uvoz opreme. Večjo skrb bo potrebno posvetiti racionalnemu trošenju energije, saj letni stroški po sedanjih cenah znesejo že preko 520 milijonov dinarjev.

Naslednje področje, ki se lahko ureja le na dolgi rok, so kadri. Kljub določenim izboljšavam izobrazbena struktura še vedno ne odgovarja zahtevani. Nič ne pomaga, če zahteve po visoki strokovni usposobljenosti postavljamo samo pri analitični oceni delovnih nalog, storimo pa premalo, da bi delavci tudi dejansko tako strokovno usposobljenost imeli.

Tudi posamezni deli plana za naslednje leto že nastaja-

jo: delovni koledar je že sprejet, predlog plana prodaje je izdelan. »Pozabavati« se moramo še z:

- izvozno-uvoznimi tokovi,

- potrebnimi nakupi surovin in pomožnih materialov,

- planom zaposlovanja,

- potrebnimi investicijskimi posegi,

- odgovoriti na to, kakšne cene bomo lahko realizirali na trgu,

- pripraviti potrebne predračune stroškov,

- predvsem pa odgovoriti na vprašanje ali res nismo sposobni delati kakovostnejših tkanin.

Na osnovi tega bomo lahko tudi planirali dohodek in njegovo delitev.

Osnutka občinske in republiške resolucije sta dokaj črnogleda kar se tiče rasti osebne in skupne potrošnje. Tudi mi ne bomo mogli doseči primerno visokega dohodka, če ne bomo znatno zmanjšali stroške in zaposlenih, saj se zaenkrat planira nižji obseg proizvodnje kot bo dosežen letos.

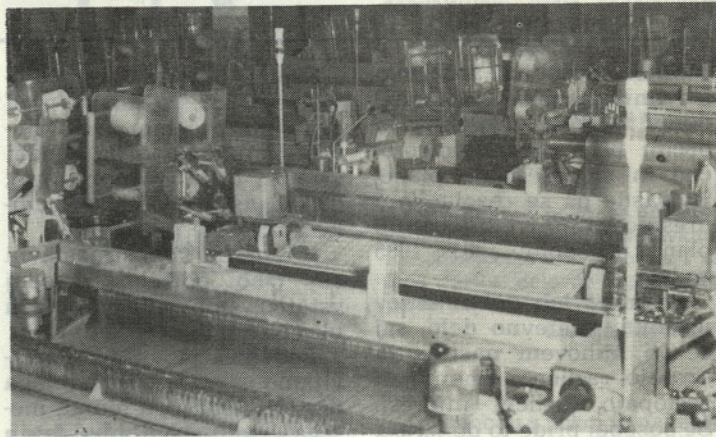
Skupaj naj bi prihodnje leto prodali 23 milijonov tm tkanin, to je okoli milijon metrov manj kot računamo, da bomo prodali letos. Izvozili naj bi 8,8 milijonov tm, to

pa je spet okoli milijon metrov več, kot bomo izvozili letos. Domače tržišče bo torej naslednje leto dobilo skoraj 2 milijona tm tkanin manj kot letos. Po asortimanu — vrstah tkanin se bomo morali sproti prilagajati potrebam trga, pri tem pa seveda upoštevati, kaj s sedanjimi stroji lahko naredimo. Zaradi manjše konjunkturo na trgu prav gotovo ne bomo mogli iztržiti vsake cene, zato bomo morali bolj kot doslej izbirati tista blaga, kjer v od-

nosu na stroške iztržimo relativno več.

Tudi v letu 1985 računamo na velike investicije. Če bomo uspeli dobiti potrebne devizne kredite in pravočasno vsa potrebna soglasja, potem bosta v plemenitilnici ob koncu leta že obratovali belilna in barvalna linija, v tkalnici škrobilni stroj in v predilnici dodatna linija za mešanje vlaken in linija za čiščenje bombažnih odpadkov.

I. M.

OK-190 statve iz ČSSR

Nova oprema v TOZD Tkalnica — DE tkalnica II

S sovjetskim partnerjem smo že leta 1982 in 1983 zaključili nakup 120 kom brezčolničnih statv z naslednjo opredelitvijo:

- 60 statv STB z listovko ter

- 60 statv STB z ekcentri.

Na obeh tipih statv bomo tkali dve tkanini z maksimalno vdeto širino 2×108 cm, čeprav je možno tkati tudi eno široko tkanino z maksimalno vdeto širino do 220 cm. Na vseh statvah je možno tkanje v 4 barvah.

Prvih 60 statv z listovko že od meseca aprila obratuje v treh izmenah.

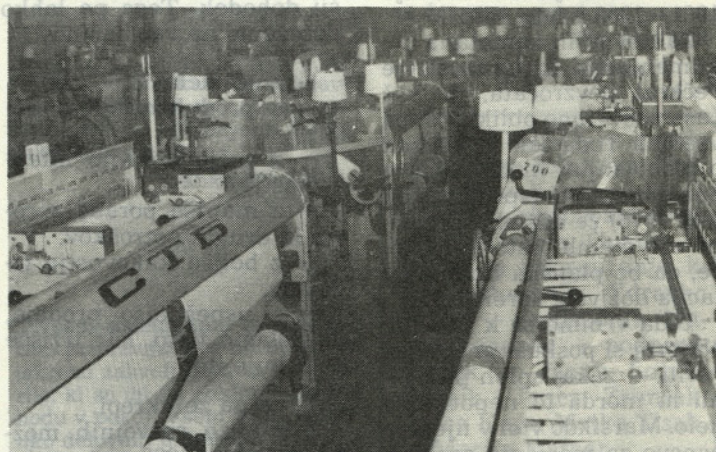
Začetek montaže naslednjih 60 statv z ekcentri pričakujemo najpozneje do januarja

1985, tudi te statve bodo obratovali v tri izmene.

40 kom brezčolničnih statv firme Elitex, tip OK — 190 (ČSSR) uspešno obratuje v naši DO že od meseca februarja 1984, ravno sedaj pa se vrši montaža zadnje pošiljke 30 statv.

Vseh 70 statv OK-190 z listovko pa je po osnovnem planu za leto 1985 predvideno, da bo obratovalo v treh izmenah.

Statve so sposobne tkanja do 8 barv. Nakup STB in OK statv je naši DO omogočil, da bomo v bodoče bolj fleksibilni za tkanje bolj zahtevnega asortimana, predvsem pestrega.

STB statve iz Sovjetske zveze

Priprava na 13. kongres ZKJ

V času do kongresa bomo morali odgovoriti na to, kako priti na kongres brez nepojasnjenih vprašanj, kako uresničiti partijsko stališče, da moramo opraviti kadrovske prenovi tako v ZK, kot v družbi, oziroma osvežiti forume in politična telesa, kaj spremeniti v metodi dela pa nemara tudi v organiziranju političnega vrha ZK.

Če predpostavimo, da si bomo prišli do kongresa na čisto glede ključnih spornih vprašanj, bo na kongres počakalo poglobljeno vprašanje — kako naprej bojevali boj za samoupravljanje razvoja dežele in kako zvezi komunistov zagotavljati njeno vodilno idejno-politično vlogo v družbi. Povem naj še, da so bile posamične pobude o sklicu izrednega kongresa partije zavržene od predsedstva CK ZKJ. Zavedati se moramo, da vsak kongres, pa naj bo to redni ali izredni, zahteva veliko časa in temeljitih obravnav. V večdesetletni praksi ZKJ nismo imeli izrednih kongresov in nikoli nismo kongresov sklicevali

brez demokratičnih priprav, pač pa odvisno od zgodovinskih okoliščin. Vedeti moramo, da kongresi ZKJ, niso bili zgolj kongresi partije, pač pa vselej kongresi partije in ljudstva. To pa je naša — Titova pot in usmeritev.

Trinajsti kongres ZKJ bo sklican na način, kakršnega določa statut. Rok za sklic kongresa ZKJ je obdobje štirih let, o sklicu kongresa pa sklepa centralni komite ZKJ. Sestavni del sklepa vsebuje tudi določitev dnevnega reda, ter način priprav na kongres. Po 15. plenumu CK ZKJ bodo usmeritve že jasnejše.

Ne smemo pa pozabiti, da bo treba v času pred trinajstim kongresom pripraviti in izvesti kongrese po republikah in v obeh pokrajinah.

V predkongresnih pripravah bomo morali razvozlati marsikateri problem in dilemo, ki nam zdaj onemogoča učinkovito delovanje zveze komunistov, kot političnega sistema socialističnega samoupravljanja kot gospodarskega sistema.

I. Šumi

Zamenjava stanovanj

Odbor za stanovanjske zadeve je na svoji 7. seji dne 14. 11. 1984 na predlog strokovne službe obravnaval možnosti in izvajanje zamenjav stanovanj v delovni organizaciji. Ugotovil je, da je trenutno 12 prošenj za zamenjavo od tega 4 za konkretno stanovanje, ki pa je že bilo dodeljeno prosilcu iz prioritete liste.

Po Pravilniku o urejanju stanovanjskih zadev — 52. člen —, lahko zamenjata stanovanji imetnika stanovanjske pravice, nad katerim ima razpolagalno pravico DO Tekstilindus.

Za prosilce, ki bi želeli zamenjavo stanovanja, se sestavi posebni prioritetni red (na podlagi meril za ocenitev stanovanjskih razmer prosilcev za dodelitev najemnih stanovanj), ki ga sprejme odbor za stanovanjske zadeve delovne organizacije. Zamenjava stanovanja se izvrši na podlagi pismene pogodb.

Pri zamenjavi stanovanja pa mora delavec plačati ustrezno lastno udeležbo in to v primeru, ko se seli iz manjšega v večje oz. iz cenejšega v dražje stanovanje.

Vse delavce, zainteresirane za zamenjavo stanovanja, bodisi iz starejšega v novejšo ali obratno — pozivamo, da ponovno vložijo prošnje za zamenjavo stanovanja, da se bo sestavila prioriteta lista prosilcev za zamenjavo po kateri bo odbor za stanovanjske zadeve ažurno odločal o možnostih in zamenjavah stanovanj.

K tej akciji zamenjav stanovanj vabimo tudi naše upokojece, ki živijo v stanovanjih, ki presegajo normativ m² na osebo, torej so ta stanovanja po Zakonu o stanovanjskih razmerjih neustrezno zasedena (npr.: ena ali dve osebi živita v stanovanju v izmeri 112 m² — normativ do 35 oz. 45 m²).

Vloge dostavljate v kadroviški sektor referentu za stanovanjske zadeve.

A. R.

Proste sobote in kolektivni dopust v letu 1985

Odbor za splošne zadeve delovne organizacije je na 2. seji dne 5. novembra sprejel plan izrabe delovnega časa za leto 1985 in plan kolektivnega dopusta za leto 1985.

Oba plana je odbor sprejel na osnovi določil Samoupravnega sporazuma o delovnih razmerjih v združenem delu. Na osnovi teh določil delavci podrobneje razčlenijo delovni čas v planu izrabe sklada letnega delovnega časa. Pri tej razporeditvi morajo zagotoviti izpolnjevanje nalog in potreb, ki jih narekujejo smotrna organizacija dela in čim popolnejša, učinkovitejša ter racionalnejša izkoriščenost delovnih sredstev in delovnega časa.

Poleg tega pa morajo delavci zagotoviti usklajenost skupnega dela organizacije združenega dela in skupnega dela z delavci v drugih delovnih organizacijah, s katerimi so povezani zaradi uresničevanja skupnih in družbenih interesov, kakor tudi zadovoljevanje potreb delovnih ljudi, ki uporabljajo njihove storitve (šole, vrtci, zdravstvo, avtoprevozniki, itd.).

Plan izrabe delovnega časa za leto 1985 je skoraj v celoti vsklajen s stališči, sprejetimi na seji predstavnikov največjih delovnih organizacij v občini Kranj. Narejene

so bile le nekatere spremembe glede na dvo in tro-izmenjsko obratovanje delovne organizacije in to predvsem zaradi enakomerne obremenitve delovnih sobot na posamezno izmeno.

Kolektivni dopust za leto 1985 je prav tako vsklajen, saj vse delovne organizacije, katere imajo kolektivni dopust, pričnejo z dopustom 23. 7. 1985.

Kolektivni dopust za leto 1985

TOZD PREDILNICA
— vključno od 23. 7. do vključno 11. 8. 1985 (14 obratovalnih dni)

TOZD TKALNICA

— vključno od 23. 7. do vključno 11. 8. 1985 (14 obratovalnih dni)

TOZD PLEMITILNICA
— vključno od 23. 7. do vključno 11. 8. 1985 (14 obratovalnih dni)

Dopusti delavcev, zaposlenih v TOZD Prehrana in od njih ter v sektorjih DS Skupne službe se morajo prilagoditi dopustom TOZD tako, da bo pred in po dopustih zasedba oddelkov v skladu z zahtevami TOZD.

Delavci v VES praviloma ne morejo koristiti dopusta v času kolektivnega letnega dopusta zaradi izvajanja remontnih del.

	JANUAR	FEBRUAR	MAREC	APRIL	MAJ	JUNIJ
N	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
P	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
T	8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
S	9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27	3 10 17 24	8 15 22 29	5 12 19 26
Č	10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28	4 11 18 25	9 16 23 30	6 13 20 27
P	11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29	5 12 19 26	10 17 24 31	7 14 21 28
S	12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30	6 13 20 27	11 18 25	8 15 22 29
	JULIJ	AVGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
N	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
P	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30
T	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
S	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
Č	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
P	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	8 15 22 29	6 13 20 27
S	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	9 16 23 30	7 14 21 28

V koledarskem letu 1985 bomo imeli po posameznih mesecih naslednje število obratovalnih dni:

— januar 22, februar 22, marec 23, april 22, maj 21, junij 23, julij 21, avgust 23, september 23, oktober 23, november 20 in december 22 (od teh v juliju oz. avgustu 14 dni kolektivni dopust). Od ostalih dni v letu pa: 31 prostih sobot, 6 drugih prostih dni, 10 plačanih praznikov in 52 nedelj. Sobota, 5. oktobra pa je določena za solidarno-stno.

stih sobot, 6 drugih prostih dni, 10 plačanih praznikov in 52 nedelj. Sobota, 5. oktobra pa je določena za solidarno-stno.

stih sobot, 6 drugih prostih dni, 10 plačanih praznikov in 52 nedelj. Sobota, 5. oktobra pa je določena za solidarno-stno.

L. P.

LEGENDA:

- — prosta sobota
- ◊ — solidarnostna sobota
- △ — drug prosti dan
- — praznik (plačani)

Dan tekstilcev Gorenjske

Kljub precejšnjim začetnim težavam smo tudi letos delavci tekstila Gorenjske organizirali svoj dan in sicer v soboto, dne 27. 10. 1984 na Bledu, v sklopu organizacij združenega dela Almira, Sukno in Vezanine. Na medobčinskem svetu ZSS za Gorenjsko je bil imenovan 5-članski organizacijski odbor (iz vsake občine po en član, razen iz Kranja, kjer sva bila dva). Odbor je v sodelovanju z delavci Almire pripravil vse potrebno za izvedbo tega srečanja, vendar tokrat v bolj delovni obliki in po delegatskem sistemu.

Srečanje samo je bilo razdeljeno na troje področij: športni del, slavnostni del in modno revijo.

V okviru športnega dela so bila organizirana tekmovanja v šahu in kegljanju. V šahu je nastopilo 5 ekip in med njimi je bila najbolj uspešna naša ekipa, ki je prejela pokal v trajno last. Drugi so bili šahisti iz IBI-ja. V kegljanju je bilo 11 moških in 11 ženskih ekip, igrala pa so se borbene igre. Med ekipami so naša dekleta zasedla tretje mesto, med moškimi pa drugo mesto.

V sklopu športnega področja smo se sestali poverjeniki za šport in rekreacijo iz 15 delovnih organizacij združenega dela tekstilcev Gorenjske in se dogovorili za športno rekreativna tekmovanja, ki naj bi jih organizirali vsako leto. Oblikovali smo dogovor, ki pa ga morajo posamezne organizacije obravnavati in sprejeti do 20. t. m., da bomo lahko pričeli z nadaljnjimi pripravami. Najbolj kočljivo pri tej organizaciji po financiranje, ker ni med temi organizacijami enotnega stališča. Oblikovan dogovor je bil sicer na skupnem zboru delegatov sprejet, vendar bo dokončna odločitev znana ob koncu tega meseca.

Slavnostni del je pričela pred Festivalno dvorano na Bledu pihalna godba iz Gorij, ki je v narodnih nošah prav poživila razpoloženje delegatov pred slavnostno sejo. Zbor delegatov je otvoril predsednik MS ZSS za Gorenjsko tov. Ivan Torkar, ki je po uvodnih in pozdravnih besedah predlagal delovno predsedstvo. Predsedstvo je vodil delegat Zvezde tovariš Lojze Omejc. Po sprejetju dnevnega reda zbor je besedo prevzel predsednik Skupščine SR Slovenije tovariš Vinko Hafner, ki je v

svojem govoru pohvalil prizadevanja delavcev tekstila Gorenjske, ki s svojim dobrim delom ustvarjajo odlične ekonomske rezultate, še predvsem na področju izvoza, rezultat pa je še posebej vreden pohvale, ker se v večini DO taki uspehi ustvarjajo z zastarelo opremo. Tudi sam je poudaril, da mora tako republika kot federacija

— tem prizadevanjem tekstilcev dati tudi ustrezno veljavo v našem razvoju.

Tovariš Slavko Zalokar je v svojih uvodnih razmišljanjih predstavil probleme tekstila Gorenjske in oblikoval usmeritve, predloge in pobude, ki bi v srednjoročnem in tudi dolgoročnem razvoju Gorenjske kot tudi SRS prispevale k še večjemu

Slavnostni govor Vinka Hafnerja in delovno predsedstvo na 2. srečanju delavcev tekstila Gorenjske

Ob 2. srečanju tekstilcev

*Spet smo zbrali se tekstilci,
z vse Gorenjske smo prišli,
da bi se z rezultati pobahali
zato smo Bled izbrali si.*

*Bled biser lepe je Gorenjske
le tujce še samo gosti,
saj naše ljube domačine
obrali bi prav do kosti.*

*Za Bled preplitke imamo žepe
pretanke vsi denarnice,
zato se nihče več ne tepe,
da bi gledal blejske frajlce.*

*Kje so zdaj že tisti časi,
ko je Francelj z Mico šel na Bled,
pojesti dve kremšnite,
nazadnje še na sladoled.*

*To je zdaj že zgodovina
predrag postal je že bencin,
taka zdaj je ljuba domovina,
ne bo na Bled se vozil več fantin.*

*Pa smo tekstilci se zmenili,
soglasno vsi prikimali,
da na Bledu bomo se dobili,
in skupaj kaj pogruntali.*

*Da tu povzdignemo svoj glas,
da sliši se v deveto vas,
da sliši se do Beograda,
kjer ZIS obveze nam naklada.*

*Da so majhne naše plače,
da so mašine že zanič,
da inflacija v nas pošteno skače,
da nas bo pobral hudič.*

*Prispevke odvajamo za nerazvite,
kar je za lačne in za site,
povrh pa intervencijski uvoz blaga,
da nas tekstilce spravil bi na tla.*

*Smo pa trmasti Gorenjci,
se ne damo kar tako,
kot ostali vsi Slovenci,
upamo, da kljub težavam bo nekako šlo.*

*Da najboljšo našli bi rešitev,
trudimo se noč in dan,
cene so nam šle v sprostitev,
da kak dinar dali bi na stran.*

*Da prispevki bodo manjši,
nam že dolgo obljubljajo,
pozna samo se v kuverti tanjši,
pasove pa nam zategujejo.*

*Le kje drugje bi bil denar,
kot v ubogem delavčevem žepu,
saj nikomur ni nič mar,
če smo s standardom povsem na repu.*

*Pa so bučmani staknili glave,
kje bi še denarja kaj dobil,
da bi vikende in jahte prave
z več denarja obdavalil.*

*Pa so pogruntali takole:
naj ima vikend sob deset,
da jahta sploh ni luksuz,
če nima metrov vsaj devet.*

*Pa bodo spet se ven zmazali
vsi tisti, ki imajo denar,
mi bomo pa je naprej garali,
pa plačevali vsako nepotrebno stvar.*

*Vse to — pa še kaj zraven,
povejmo danes prav na glas,
samo — prej premaknil bi se kamen,
kot pa upoštevalo se nas!*

Justa Rakar

ustvarjenemu dohodku. Vsi ti predlogi bodo posredovani ustreznim organom, ki naj bi jih vključili v srednjeročne in dolgoročne planske akte SR Slovenije.

Naslednja delovna točka je bila informacija o izobraževanju dijakov v kranjski tekstilni šoli, kar je posredoval ravnatelj tovariš Anton Pelko. Šola sama se srečuje s finančnimi težavami in pouk sam je zelo nesodoben, kajti oprema, s katero razpolagajo, je zelo stara ali je sploh ni, zato tudi upravičene kritike, da njihovih dijakov niso dovolj dobro usposobljeni za delo v proizvodnji. Sprejeta je bila pobuda, da se šoli nameni več sredstev iz posebne izobraževalne skupnosti in da vsi tekstilci storimo več v tej smeri, da se pouk dijakov tekstilne šole posodobi.

V nadaljevanju je bil sprejet predlog članov organizacijskega odbora za pripravo 50-letnice tekstilne stavke, zatem pa je bil sprejet še dogovor o organiziranju športnih tekmovanj delavcev tekstila Gorenjske.

Po tem delovnem zboru pa so si lahko vsi prisotni ogledali modno revijo, v kateri so sodelovale skoraj vse delovne organizacije iz Gorenj-

Posrečena in zanimiva predstavitev izdelkov Tekstilindusa na modni reviji

ske s področja tekstila. Tudi mi smo predstavili svoj izbor blaga, ki so ga manekenke prikazale še posebej zanimivo. Ne spoznam se veliko na modo, vendar sem bil ob prikazanih desensih dobesedno očaran, enako pa tudi ostali gledalci, kar so dokazali s ploskanjem. Tudi sicer je bila revija dobro in lepo pripravljena, še posebej smo bili zadovoljni tisti, ki takih priložnosti predstavitev proizvodnje ne poznamo.

Po končani modni reviji so se delegati še malo zadržali v preddverju festivalne dvorane, malo poklepetali, izplaknili grle in malo prigriznili, nekateri pa so odšli na

razglasitve rezultatov športnih tekmovanj. Na poti domov smo se ustavili še v Izboračevnem centru republiškega sindikata v Radovljici na kosilu.

Dan tekstilcev je bil sicer prijeten in cilj je bil dosežen v tem smislu, da se je širši javnosti predstavila tudi naša dejavnost in naše delo, vendar pa žal, tega niso bili deležni vsi. V upanju, da bo naslednje leto drugače in da bo dan vseh tekstilnih delavcev, ne pa samo delegatov, pa bodo stekle priprave za leto 1985, ko bo dan tekstilcev organiziran v Škofji Loki.

D. Š.

Iz govora tovariša Slavka Zalokarja Tekstilna industrija v srednjeročnem in dolgoročnem razvoju SRS

Nahajamo se v času izdelave in javne razprave o dokumentih za prihodnje srednjeročno in dolgoročno usmeritev gospodarskega in družbenega razvoja od temeljne organizacije združenega dela do federacije. Ta pomembna strokovna, samoupravna in družbena opravila opravljamo v kritičnem in zahtevnem obdobju izvrševanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, kar zahteva skrajno odgovorno, strokovno, selektivno in realnim gospodarskim pogojem podrejeno načrtovanje družbenega in gospodarskega razvoja. Tak pristop se mora zrcaliti iz usmeritev v organizaciji združenega dela, posameznih gospodarskih dejavnostih, kakor tudi v družbeno-političnih skupnostih. Ob tem ne gre za usmeritev, ki bi imela za vsebino parolo, kako preživeti, vendar prav tako ne za pretiran optimizem in napovedi realno neuresničljivih projekcij razvoja, ki bi nas oddaljevale od stvarnih ekonomskih sposobnosti in temeljnih ciljev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Zato mora biti go-

spodarnost, delo, krepitev ekonomskega položaja delavca, izvrševanje programa ekonomskih odnosov s tujino, temeljna vsebina razvojnih napovedi za prihodnje obdobje.

V kakih pogojih, s kakimi rezultati in s kakšno osnovo se lotevamo priprave razvojnih programov v tekstilni industriji Slovenije in Gorenjske? Rezultati izvrševanja tekočega srednjeročnega plana kažejo, da smo uspešno sledili temeljnim usmeritvam tako v ustvarjanju družbenega proizvoda, celotnega prihodka, obsega proizvodnje, izvoza, produktivnosti, prilagojenosti proizvodnje zahtevam domačega in tujega trga, krepitev ekonomskega, socialnega in družbenega položaja delavca v danih okvirih in pogojih poslovanja itd.

Rezultati bi bili prav gotovo boljši, če bi vsakodnevne napore delavcev naše industrije spremenjali ustrezni ukrepi tekoče ekonomske politike, kateri bi dopolnjevali oz. stimulirali visoko delovno angažiranost in odgovornost delavcev tekstilne industrije. Pogled na ta del pa kaže

drugačno sliko. Odločanje delavcev o gospodarjenju z ustvarjenimi družbenimi sredstvi se iz leta v leto zožuje, posegi države so vedno ostrejši, stopnja administriranja je intenzivnejša, manevrski prostor za medsebojno dogovarjanje organizacij združenega dela se oži, predpisani pogoji gospodarjenja so nekonistentni, hitro spreminjajoči in pogosto v nasprotju z dogovorjenimi usmeritvami v družbi kot celoti oziroma znotraj panoge. Kako naj sicer ocenjujemo dejstvo, da z zakonom in kriteriji usklajen sporazum o povezovanju organizacij združenega dela pri izvrševanju nalog na področju ekonomskih odnosov s tujino, že 2 leti ni dobil ustrezne družbene verifikacije, kar destimulira povezovanje organizacij združenega dela pri opravljanju tako pomembnih gospodarskih aktivnosti. Kako naj razumemo drugače dejstvo, da se z zakonom posega v področje oskrbe s surovinami in destimulira napore za rast konvertibilnega izvoza, da se v sredini leta spreminjajo pogoji za najemanje in koriščenje blagovnih kreditov, da se sprejemajo odločitve o velikem intervencijskem uvozu, in to v času, ko je na podlagi ustreznih družbenih usmeritev in dogovorov znotraj panoge, pričelo tržišče kazati svojo pravo funkcijo, da se pri reševanju problemov deviznega neravnovesja ponujajo

ka ter da je blizu 45 % dohodka bilo razporejenega v akumulacijo in slabih 33 % v osebne dohodke, ki so znašali v povprečju blizu 23.000 din. Na konvertibilno tržišče smo izvozili za 12 milijonov \$ naših proizvodov, uvozili pa za blizu 11 milijonov \$ surovin in reprodukcijskega materiala. Ustvarili smo za 16 % večji dohodek na delavca in kar 5-krat večjo stopnjo akumulacije, kot je povprečje gospodarstva Gorenjske. Ugodnejše rezultate dosegamo tudi v odnosu na ostalo tekstilno industrijo Slovenije, ki se kaže v dejstvu, da 14 % zaposlenih v tekstilni industriji Gorenjske, od vseh slovenskih tekstilcev, ustvarja 16 % dohodka panoge in 20 % akumulacije slovenske tekstilne industrije. Vse to dokazuje, da naši delavci v pogojih, kakršne imajo, resnično vlagajo velike napore v izvrševanje tekočih in razvojnih nalog ne samo v organizaciji združenega dela temveč v razvoj ožje in širše družbene skupnosti kot celote. Ob vsem navedenem se delavci te industrije na Gorenjskem in Sloveniji srečujejo z enim od glavnih problemov, to je stopnja zastarelosti in odpisanosti sredstev za proizvodnjo, ki pogojuje in limitira sposobnost te industrije ne več samo za razvoj, temveč že za ohranitev dosežene stopnje tako v kvalitetni in tržno zanimivi proizvodnji ter v njenem obsegu za domače, predvsem pa za tuje tržišče.

Vprašanje modernizacije in vlaganj v novo opremo vedno ostreje postavlja v ospredje vprašanje pogojev, možnosti in sposobnosti za zmanjševanje prepada med opremljenostjo te industrije na tržišču, kjer se v konkurenčnem boju srečujemo z nam sorodno industrijo in opremljenostjo pri nas doma. Posebej še, ker ugotavljamo, da se na področjih, kamor želimo in moramo plasirati našo proizvodnjo, intenzivno uvajajo tehnološke in produkcijske novosti za povečanje produktivnosti dela, izboljšanje delovnih pogojev, zviševanje kvalitete proizvodnje in zmanjševanje stroškov poslovanja.

Že nekaj let opozarjamo na dejstvo, da je osnova za obstoj in razvoj tekstilne industrije v skrbi za opremljenost s sodobnimi delovnimi sredstvi in tehnologijo, kjer bo sicer nadaljnja stagnacija pri vlaganjih povzročila padec izvoza in s tem pomanjkanje deviznih sredstev, zastoje v proizvodnji in izgube, katerih v zadnjih letih nismo poznali, padec produktivnosti, kvalitete itd. Ob vsem tem ni osnovno vprašanje ustvarjene akumulacije oz. sredstev za razvoj, temveč je vprašanje možnosti nakupa opreme, ki je razen manjšega dela vezana predvsem na uvoz. Za ustrezno rešitev tega problema smo doslej ponudili in predlagali mnoge pobude in rešitve, toda žal smo še vedno na stopnji ugotavljanja, da tekstilna industrija opravlja svoje družbeno pričakovane naloge tako na domačem kot na tujem tržišču, nismo pa še v fazi ukrepanja. Za obdobje srednjeročnega plana do leta 90 pripravljamo v okviru Splošnega združenja in

rešitve, ki bi spravile to panogo na rob eksistenčnega minimuma in sposobnosti za normalno delo, da smo s projektom razbremenjevanja gospodarstva še vedno na začetku itd.

Kljub navedenim in drugim težavam, s katerimi se srečujemo v tekoči poslovni politiki in možnostih za normalno delo, so delavci tekstilne industrije odgovorno in uspešno opravljali svoje naloge za izvrševanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in tekočih planskih usmeritev Legitimacija za tako trditev 7.400 gorenjskih tekstilcev, kar mimogrede povedano predstavlja desetinno vseh zaposlenih na Gorenjskem, je v ugotovitvi, da smo npr. v prvem polletju letošnjega leta ustvarili preko 10 milijard celotnega prihodka, 4,6 milijard družbenega proizvoda in 4,2 milijardi dohod-

Nadalj. na 6. strani

Iz govora ...

(Nadaljevanje s 5. strani)

Poslovne skupnosti tekstilne industrije projekcijo izvoza in modernizacije osnovnih sredstev s konkretnimi predlogi, ki izhajajo iz sledečih temeljnih ugotovitev:

Tekstilna industrija Slovenije zaposluje 55.000 delavcev, od tega 42.700 žensk ali 78 %. Že peto leto poslujejo organizacije združenega dela te panoge brez izgube ob ostočasnem povečanju izvoza. Pokrivanje uvoza z izvozom je leta 1979 znašalo le 73 %, dočim je letos v I. polletju doseglo že 146 %. Delež prihodka, ustvarjenega na tujih trgih glede na skupni prihodek znaša 18 %, kar je znatno nad povprečjem gospodarstva SR Slovenije. Ugodne izvozne uspehe spremlja relativno dobri poslovni rezultati, saj na delavca doseženi rezultati presegajo tiste, ki so doseženi v celotni industriji in rudarstvu, razen osebnih dohodkov. Tako je npr. dosežen dohodek v tekstilni industriji Slovenije na delavca 543.263, v industriji in rudarstvu 508.293. Čisti dohodek na delavca v tekstilni industriji 377.261, v industriji in rudarstvu 301.377. Osební dohodki in skupna poraba na delavca v tekstilni industriji 196.454, v industriji in rudarstvu 205.884, čisti osebni dohodek na delavca v tekstilni industriji Slovenije 20.937, v industriji in rudarstvu 22.873 in bruto akumulacija na delavca v tekstilni industriji 191.343, v industriji in rudarstvu 109.493.

Ugodna so tudi gibanja pri ustvarjenih sredstvih za naložbe, saj znaša njihov delež v tekstilni industriji 20 % od vseh, ki so ustvarjena v slovenski industriji. Žal se ta sredstva ne uporabljajo za namene, za katere so bila ustvarjena, ker do skrajnosti restriktivno omejevanje uvoza opreme že 5 let povzroča, da so vlaganja v posodabljanje opreme znatno pod potrebami in ustvarjenimi finančnimi možnostmi. Tako je tudi razumljivo, da se investicijski dinar ne troši vedno racionalno in pogosto tudi ne namensko, sočasno pa njegovo vrednost zmanjšuje inflacija. Da bi tok dogajanj modernizacije tekstilne industrije v prihodnjem srednjeročnem obdobju spremenili, se predlaga kot rešeno projekt izvoza in modernizacije tekstilne industrije, ki izhaja iz sledečih predpostavk:

Izvoz tekstila iz SR Slovenije se je v zadnjih letih zelo povečal ter mora tudi v naslednjih letih postopoma naraščati do stopnje, da bomo pokrili uvozne potrebe tekstilne industrije (surovine, repromaterial in oprema, odplačevali lastne devizne kredite in pokrivali splošne družbene potrebe po deviznih sredstvih). Proizvodni stroški ne bi smeli bistveno presegati stroške, ki jih priznava svetovno tržišče s tekstilom, zato je treba produktivnost dela v tekstilni industriji dvigniti na mednarodno raven, tako s stopnjo rasti produktivnosti, predvsem pa s stopnjo modernizacije opreme za proizvodnjo. Kvaliteta in oblikovanje tekstilnih proizvodov mora z oziroma na nujno sezonsko tržno prilagodljivost in zahtevnost kontinuirano dosegati ustrezen nivo. Že peto leto, kot je bilo rečeno, so vlaganja v modernizacijo tekstilne industrije nižja, kot so ustvarjena amortizacijska sredstva. Zato je nujno zaradi dosedanjih preneklih vlaganj hitreje nadomeščati tehnološko in ekonomsko iztrošeno opremo, ki je v letu 1983 dosegla že 92 % odpisane vrednosti. Samo s skrbjo za bodoči razvoj in trden obstoj tekstilne industrije skozi ustrezno opremljenost z delovnimi sredstvi, bomo dosegli približno enakopraven konkurenčni položaj z razvito tekstilno industrijo v svetu in uspešen plasma naših proizvodov na ta področja.

Zavedajoč se dejstva, da je treba osnove za planirani razvoj ustvariti predvsem z lastno ustvarjenimi sredstvi, projekcija predvideva postopno rast izvoza v letih od 1990 po letnih indeksnih stopnjah rasti od 106 do 111 v skupni vrednosti na koncu prihodnjega srednjeročnega obdobja 1,5 milijarde \$ na konvertibilno področje in 350 milijonov \$ na klirinško področje. Za uvoz reprodukcijskega materiala bi v tem obdobju po projekciji porabili 742 milijonov \$ iz konvertibilnega področja in 308 milijonov \$ iz klirinškega področja. Ter končno: za uvoz opreme pri izvrševanju ustreznega programa modernizacije tekstilne industrije bi za konvertibilno področje uporabili 162 milijonov \$, za klirinško področje pa 42 milijonov \$ Torej, če primerjamo predvideni skupni devizni efekt med programiranim izvozom, ki naj bi znašal 1 milijardo 850 milijonov in uvozom reprodukcij-

skega materiala v višini 1 milijardo 50 milijonov \$ ter potrebnim uvozom opreme 204 milijonov \$, ugotovljamo, da tekstilna industrija ob tej projekciji nudi 596 milijonov \$ pozitivnega deviznega efekta. Prepričan sem, kakor tudi avtorji tega projekta, da je ta devizna konstrukcija solidna ponudba slovenske tekstilne industrije, tako s stališča zagotovitve ustreznega razvoja te industrijske panoge, ohranitve predvidene rasti izvoza in ohranitve svoje izvozne usmerjenosti. Predvsem je pomembno, da s tem ne bi izgubila svoje težko pridobljene pozicije na mednarodnem tekstilnem trgu, kjer problemi plasmana rastejo in izločajo slehernega nesolidnega in nekvalitetnega dobavitelja. Vse dosedanje ugotovitve kažejo, da je tekstilna industrija v preteklosti dokazala svojo pripravljenost in sposobnost soočanja s svetovnimi tržišči, zato ji je treba omogočiti nadaljnji razvoj v tej smeri, tako z ustrežno stopnjo rasti produktivnosti in modernizacije opreme. Razumljivo, da te usmeritve zahtevajo določene ukrepe v okviru projekcije ekonomske politike za prihodnje obdobje in dopolnitve zakona o ekonomskih odnosih s tujino. Te vidimo predvsem v večji razpoložalni pravici sleherne organizacije združenega dela in svobodno razpolaganje z delom ustvarjenih deviz za nakup opreme in pa v svobodno razpolaganje pravici sleherne organizacije združenega dela in svobodno razpolaganje z delom ustvarjenih deviz za nakup opreme in pa v svobodnejših, širših in tesnejših oblikah povezovanja organizacij združenega dela v tako imenovanih reprodukcijskih verigah oziroma poslovnih povezavah pri izvrševanju teh nalog.

Ob vseh nujnih spremembah na področju zakona o ekonomskih odnosih s tujino, je treba organizacijam združenega dela tekstilne industrije tudi omogočiti, da sodelujejo pri najemanju inozemskih kreditov za uvoz opreme ter odpraviti razna dovoljenja, ki niso namenjena stimuliranju, temveč zaviranju investicijskih naložb v tej panogi.

Aktualnost problema modernizacije tekstilne industrije je opredeljena tudi v načrtih dokumentov za prihodnje srednjeročno obdobje. Tako načrtovalci v dokumentu Analiza razvojnih možnosti SR Slovenije do leta 90, kar zadeva našo panogo, opredeljuje sledeče (citiram):

»Glede na odpisanost opreme, ki znaša 90 %, ter zaradi zastarelosti in izrabljenosti strojev, je v tekstilni in oblačilni industriji nujno, da je osrednja usmeritev v tej industriji v obdobju 1986–1990 v modernizacijo ter obnovo tehnične opreme in v posodabljanje poslovanja. Modernizacija opreme in poslovanja bi morala potekati v skladu z razvojnimi kriteriji. V kolikor do teh zamenjav in izboljšav ne bo prišlo, lahko pričakujemo v naslednjem obdobju nazadovanje ali vsaj stagniranje proizvodnje in konvertibilnega izvoza. Zato je nujen pristop k intenzivnejši izdelavi predlogov za investicijske programe.

Nujna bi bila še večja preusmeritev na strokovno zahtev-

nejšo in tehnično intenzivnejšo proizvodnjo tekstilnih izdelkov, ki bi vsebovali več ustvarjalnosti in modne mikavnosti z več pestrosti. Tako bi bilo tudi možno povečanje deleža končnih izdelkov v konvertibilnem izvozu. Zaradi odpravljanja ozkih grl in kompletiranja repro-celote je v tej proizvodnji potrebno spreminjanje ter uvajanje novih proizvodnih programov. Z uvajanjem mikroprocesorjev ter tesnejšim sodelovanjem in seznanjanjem z znanstveno raziskovalnim delom pa bi dosegli nujno potrebno modernizacijo poslovanja, brez katerega ne bi mogli doseči postavljenih ciljev v konvertibilnem izvozu in proizvodnji.

Konec citata oz. teksta usmeritve v analizi razvojnih možnosti SR Slovenije do leta 90, kateri lahko samo pritrdimo s prepričanjem, da bodo navedene ugotovitve iz analize konkretizirane v planskih in drugih usmeritvenih aktih, predvsem pa v ukrepih tekoče ekonomske politike ožjih kot širših družbenih skupnosti in poslovnih bank. Brez ustreznih materialnih podlog in opredelitev ostane taka

usmeritev položena v prazen prostor ter nima ekonomske in stvarne vrednosti. Na to opozarjam zaradi tega, ker so naslednji dokumenti za prihodnje srednjeročno in dolgoročno obdobje že manj opredeljeni oziroma konkretni, čeprav bi morala stopnja konkretnosti rasti v posameznih fazah planskih opravil. Čas, v katerem planiramo, resnično ne dovoljuje zapisati vsega, kar bi bilo podloga za poprečno zadovoljstvo vseh, temveč predvsem tisto, kar bo objektivno uresničljivo in kar ima svojo ekonomsko osnovo in vgrajenost v dolgoročni program gospodarske stabilizacije. Zavedamo se, da ustrežno družbeno-ekonomsko vrednotenje še zdaleč na pomeni lagodnosti. Nasprotno. Pomeni nam nov izziv za dodatno delovno vnemo pri izvrševanju proizvodnih, poslovnih, samoupravnih in družbenih nalog v sleherni delovni organizaciji, pomeni iskanje novih oblik za širše in vsebinsko bogatejše medsebojno sodelovanje, samoupravno in dohodkovno povezovanje z vsemi organizacijami združenega dela, ki so udeležene pri izvrševanju tekočih in razvojnih nalog tekstilne industrije. To mora tudi za nas biti temeljno izhodišče za iskanje novih poti in načinov, kako čimbolj izkoristiti dane samoupravne, ekonomske, proizvodne in druge možnosti za zagotavljanje primerne ekonomske-socialnega položaja delavca v tekstilni industriji.

Šahisti med tekmovanjem

Predvidene spremembe v sistemu delitve OD

Vsak sistem nagrajevanja je v določenem trenutku presežen oziroma postane zastarel zaradi tehnološkega razvoja, organizatoričnih in kadrovskih sprememb.

Kritična analiza našega sistema nagrajevanja je pokazala predvsem naslednje slabosti:

- porušena sorazmerja med zahtevnostmi posameznih del oz. nalog,

- uravnilovka pri delitvi sredstev za OD ne nudi motivacije za strokovno delo

- pri pregledovanju materialov s področja delitve OD nismo našli analitičnih ocen za posamezna dela, temveč samo končno število pik za posamezno delo

- pri ugotavljanju uspešnosti delavcev lahko najdemo v aktih o delitvi OD tri različne situacije: takšna dela, kjer so merila uspešnosti že konstruirana in ustrezno delujejo, dela, kjer so merila konstruirana na pol (manjkajo kriteriji ugotavljanja kvalitete) in dela, kjer meril uspešnosti ni,

- pomanjkljivosti v samoupravnih splošnih aktih s področja delitve dohodka in sredstev za OD,

- potrebo po vskladitvi s panožnim sporazumom, ki je v fazi sprejemanja.

Na osnovi teh konstatacij je bilo strokovnemu kolegiju posredovano poročilo o nameranih spremembah v sistemu delitve OD, katerega je verificiral, iz njega pa izhajajo naslednje naloge:

1. spremembe razmerja med zahtevnostmi posameznih del in nalog,

2. spremembe v sistemu ugotavljanja uspešnosti delavcev,

3. spremembe samoupravnih aktov kot sta Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in Samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in ostalih pravilnikov s področja nagrajevanja,

4. uskladitev s panožnim sporazumom o delitvi dohodka in sredstev za OD.

Ker je delo izredno kompleksno, delikatno in strokovno zahtevno, smo se pristop na strokovnem nivoju lotili tako, da osnutke pripravljajo ožji strokovni tim, ter jih kot delovno gradivo posreduje razširjenemu strokovnemu timu, katerega se

stavljajo vsi direktorji sektorjev in vodji TOZD.

Pred začetkom dela je bil pripravljen potek dela po posameznih fazah in tega se striktno držimo.

Sedaj je v strokovnem pretesu že tretji dopolnjeni osnutek analitične ocene oziroma metodologije za vrednotenje del in nalog, o katerem se bo moral izreči razširjeni strokovni tim.

Na osnovi tega dopolnjenega osnutka se bo ponovilo eksperimentalno ocenjevanje tipičnih del in nalog, katerega namen je praktično potrditi ustreznost inštrumentarija metodologije.

Vzporedno s tem pa se pripravljata tudi normativna ureditev delitve, ter je prvotni novi koncept Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, tudi že v fazi dograjevanja.

V pripravi so tudi akti o načinu in elementih nagrajevanja uspešnosti dela delavcev v DSSS, istočasno pa se dela revizija že obstoječih aktov s področja vrednotenja uspešnosti dela v TOZD. Pri tem je dan poseben poudarjen pri vrednotenju nagrajevanja po kvaliteti opravljenega dela, ker opazamo, da ravno področje nagrajevanja kvalitetnega dela ni ustrezno ovrednoteno.

Z ozirom na novo metodologijo vrednotenja del in nalog bo potrebno ustrezno dopolniti tudi opise del in nalog, kjer nimajo zajetih vseh elementov vrednotenja po predlagani metodologiji. V ta namen bodo morale tiste organizacijske enote reaktivirati komisije za opis del in nalog.

Ko bo stališče do predlaganih sprememb poenoteno na strokovnem nivoju, se bodo v vseh TOZD-ih in DSSS formirale komisije za vrednotenje del in nalog.

Prav tako bo formirana na nivoju delovne organizacije koordinacijska komisija, ki bo dokončno uskladila medsebojna razmerja obračunskih vrednosti, skladno s sprejeto metodologijo.

V fazi samoupravnega dogovarjanja in odločanja pričakujemo tudi aktivno sodelovanje vseh delavcev, še posebno pa vsklajeno akcijo družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji.

Direktor kadr. sektorja
Ivan Peternel, dipl. soc.

Poškodbe pri delu v oktobru

Djurič Radoslav, zaposlen v OE plemenitilnica I na delu in nalogah »vodenje smodilnega stroja«, si je poškodoval levo ramo pri padcu z motornim kolesom ob prihodu na delo.

Vzrok: izsiljevanje prednosti kolesarja

Odsotnost z dela: od 4. 10. dalje.

Panič Nada, zaposlena v TOZD Predilnica na delu in nalogah »snemanje«, si je poškodovala kazalec leve roke, ker se je preveč približala vodilu ploščatega jermena izstopnega valja na snemalnem stroju.

Vzrok: trenutna nepazljivost.

Odsotnost z dela: 1 dan.

Lulič Šabo, zaposlen v OE plemenitilnica I na delu in nalogah »opravljanje polimezirnega stroja«, si je poškodoval prste desne roke. Lulič se je poškodoval na razpenjalno sušilnem stroju. Za to delo delavec ni bil usposobljen, kar je v nasprotju s predpisi varstva pri delu.

Vzrok: zaradi nepoučenosti je delavec kršil navodila o varnem delu na RSS.

Odsotnost z dela: 7 dni.

Glavendekič Dobrinko, zaposlen v OE plemenitilnica I na delu in nalogah »skladiščenje barvil in kemikalij« in **Tamburič Slavica**, zaposlena v OE tkalnica I na delu in nalogah »tkanje«, sta se poškodovala na poti na delo v prometni nesreči, katero je povzročil voznik osebnega avtomobila. Z motornim kolesom sta se zaletela v osebni avtomobil.

Vzrok: izsiljevanje prednosti osebnega avtomobila.

Odsotnost z dela: Glavendekič 6 dni, Tamburič od 24. 10. dalje.

Istenič Izток, zaposlen v VES II na delu in nalogah »ključavničarska dela«, si je poškodoval levo nogo pri odrezovanju kovinske cevi na odrezovalnem stroju. Zaradi nepravilnega pristopa k delu mu je cev padla na nogo.

Vzrok: nepredvidnost pri delu.

Odsotnost z dela: 2 dni.

Rajčič Milosav, zaposlen v VES II na delu in nalogah »težaška dela«, se je opeknel v dva prsta desne roke pri kuhanju bitumenske smole. Pri delu bi moral delavec uporabljati usnjene rokavice, katere je imel na razpolago.

Vzrok: neuporaba osebnih zaščitnih sredstev — rokavice.

Odsotnost z dela: 5 dni.

Kropivnik Matjaž, zaposlen v VES II na delu in nalogah »instalaterska dela«, se je poškodoval pri čiščenju cevi pri rezervoarju natrijevega luga. Ko je bila cev očiščena, je iz nje z močnim curkom pritekel raztopljen natrijev lug, kateri je delavcu brizgnil za gumijaste rokavice in ga poškodoval (opekel).

Vzrok: nepredviden dogodek.

Odsotnost z dela: 6 dni.

Ninič Nada, zaposlena v OE plemenitilnica II na delu in nalogah »upravljanje kosmatilnega stroja«, si je poškodovala srednec desne roke. Delavka je opravljala dela na strižnem stroju, za katere ni bila usposobljena oziroma to ni razvidno. Ker je z roko posegla v nevarno območje strižnih nožev, so jo ti porezali po prstu.

Vzrok: nepoučenost delavke oz. kršenje navodil o varnem načinu dela na strižnem stroju.

Odsotnost z dela: od 18. 10. dalje.

Lampe Angela, zaposlena v OE tkalnica II na delu in nalogah »natikanje votka«, si je poškodovala zapestje desne roke (stisk). Do poškodbe je prišlo na tkalskem stroju, ko je sodelavka nemudoma vklopila stroj, ki je pred tem miroval, ne da bi se prepričala, da je ta prost. V času vklopa je Lampetova imela roko v nevarnem območju stroja.

Vzrok: kršenje navodil o varnem delu na tkalskem stroju sodelavke.

Odsotnost z dela: od 16. 10. dalje.

T. Mali

Malo za šalo

Aktualna zakonitost:

Človek z uro vedno ve, koliko je ura

Človek z dvema urama ni nikoli povsem prepričan.

Nesreča pri delu

»Že cel šit te nisem videla!«, pravi sodelavka sodelavki.

»Veš, spodrsnilo mi je na oljem madežu, pa sem obležala.«

»Strašno, toliko časa te ni nihče pobral?«

Nekvaliteta je tako kot bolezen: hitro pride, počasi odide!

V razmislek

PROSTI čas kranjski Janez v vikend vlaga

fabriška žaga mu pri tem pomaga, da še več stori, če le kaj rabi, v fabrik vse dobi.

P. P.

13. seja CK ZKJ ocene in stališča

I. ocena predsedstva CK ZKS

Razprave o predlogu sklepov 13. seja CK ZKJ se iztekajo. Člani ZKJ so na svojih sejah povedali, kaj mislijo o sebi in razmerah v družbi. Upravičene kritične pripombe ne zadevajo le nas samih v osnovnih organizacijah, pač pa tudi sam partijski vrh. Preden bodo razprave zaključene, bomo morali tako občinski, republiški, pokrajinski in centralni komitei ZKJ spregovoriti o sebi in svojem delu in metodah dela; o odnosu centralnega komiteja ZKJ do svojega predsedstva in obratno; o razmerju partijskega članstva do centralnih in pokrajinskih komitejev ter narobe.

To bodo pa že predpriprave na 13. kongres ZKJ, ki bo v letu 1986. Predsedstvo CK ZKS je na svoji 73. seji 12. novembra naredilo prvo oceno razprav. Ugotavlja se, da so bile razprave kritične in obrnjene k lastnim problemom v združenem delu, medtem ko so se osnovne organizacije ZK v krajevnih skupnostih usmerile proti partijskemu vrhu, pri čemer ni manjkalo tudi kritiziranja.

Temeljna ocena je, da so bile razprave bolj množične kot kdaj prej, da so se oglašali tudi komunisti, ki se do sedaj nikoli niso opredeljevali do problemov.

Pri vseh polemičnih in odkritih razpravah pa še zmeraj ni bilo prave, vsebinske idejno-politične in kadrovske diferenciacije med članstvom. Dogovorili so se, da je treba na nekatere predloge in pobude iz razprav — tudi nesprejemljive — odgovorjati sproti in ne čakati, da bodo vprašanja razčiščena na decembrskem plenumu. Predvsem pa razprav, ki so še v teku, ne bi smeli zapirati v samo zvezo komunistov. Osnovni namen 13. seja CK ZKJ je bil, da se zveza komunistov usposobi za učinkovito delovanje v političnem sistemu, da so komunisti aktivni v vsej njegovi razvejnosti, od zborov delavcev prek delavskih svetov, v delegatskem sistemu, znotraj zveze komunistov pa je treba razčistiti predvsem idejne probleme. Idejna gledanja, ki so ostanek preživelih odnosov, ki ne morejo prispevati k uveljavljanju stabilizacijskega programa, ne pri načrtovanju srednjeročnega razvoja in pri pripravi kongresov ZK v letu 1986, terjajo takojšnje odgovore in jasne usmeritve, ki naj jih odgovorni organi ZK dajo članstvu.

Posebej je bilo povdarjeno, da je uresničevanje dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije eden od temeljnih pogojev za razširjanje in poglobljanje socialistične samoupravne demokracije. Gre za temeljni proizvodni odnos, za to, koliko delavec resnično odloča o presežnem delu, ne pa da o razširjeni reprodukciji odločajo neformalne skupine, kar slabi družbeno ekonomski položaj delavca.

Omenim naj še, da je predsedstvo CK ZKS obravnavalo osnutek znižanja lestvice članarine in sklenilo, da se da v razpravo občinskim komitejem ZKS pred-

log nove lestvice. Ocenjeno je, da bo predlagana nova lestvica, v primerjavi z veljavno in ob upoštevanju dohodkovne sestave članstva ZK Slovenije, zmanjšala sredstva članarine ZKS za 35 odstotkov.

II. Ocena in stališča občinskega komiteja ZKS Kranj

Razprave v osnovnih organizacijah ZK in organih so izhajale iz spoznanja, da o ZK in problemih družbe ne moremo govoriti kot o nečem imaginarnem, temveč moramo komunisti govoriti o konkretnih slabostih v praksi ter takoj začeti izvajati večjo javnost dela, če hočemo, da bo delo tudi dobro opravljeno. Ko smo komunisti v občini Kranj razpravljali o enotnosti, pa naj se bo idejni ali akcijski, smo ugotavljali, da trenutno obstaja precejšnja kriza zaupanja. Ugled ZK pada z rastjo ekonomskih težav in padanjem življenjskega standarda. Zaradi neenotnosti v ZK, ki je posledica parcialnih interesov na vseh nivojih organiziranja, tudi program dolgoročne ekonomske stabilizacije ne uresničujemo kot bi morali. Zato je med ljudmi dvom, da smo sposobni uresničiti gospodarsko politiko in s tem neposredno tudi dvom sposobnosti v ZK. Zdaj je politični sistem in z njim ZK na preokretnici: ali bomo uspeli spremeniti staro prakso ali pa ostati v krizi zaupanja. Postavlja se vprašanje, ali lahko govorimo o doseženi enotnosti pri stališčih in sklepih, katerih potem ne spoštujemo in jih kršimo. To je trenutno največji problem, ki povzroča pri ljudeh zbeglost, nezadovoljstvo in protest.

Skoraj v vseh razpravah je poudarjeno ocena, da so predlogi sklepov 13. seja preveč splošni, nekonkretni, nemobilizacijski in pisani v težko razumljivem jeziku za velik del članstva ZK. Ocena, ki je prevladala je, da je CK ZKJ dal članstvu v razpravo in opredelitev osnovna vprašanja delovanja ZK in političnega sistema, ki so kvalitetneje kot v tem predlogu sklepov, obdelana in sprejeta v Programu ZKJ, Statutu in kongresnih dokumentih ZKJ in ZKS. S tem, da teh nalog nismo uresničevali, kaže na nemoč, da ZK ni sposobna sankcionirati neuresničevanja sklepov in stališč v lastnih vrstah.

Članstvo ZK ocenjuje, da tako predloženi sklepi ne pomenijo nič revolucionarnega, kar pa bi z oziroma na čas in položaj morali. Sklepi, ki niso časovno opredeljeni in določeni z odgovornimi nosilci uresničevanja so splošni, so taki kot že mnogi do sedaj in niso zagotovili, da se bodo po sprejetju v praksi na vseh nivojih uresničili. ZK je bila uspešna, učinkovita in imela ugled med delovnimi ljudmi le tedaj, ko je v svojih sklepih in stališčih javno in konkretno povedala, kdo je sovražnik in nasprotnik našega političnega sistema in kakšne morajo biti konkretne oblike in metode boja ZK in vseh subjektivnih sil proti temu sovražniku.

ZK izgublja svojo ostrino in revolucionarnost prav skozi obliko pisanja vedno novih v resnici ponavljajočih se in nekonkretnih sklepov, ki se nanašajo na vse in na nikogar, s tem pa ne mobilizirajo množic in ne povečujejo revolucionarnosti ZKJ. CK ZKJ v predlogu sklepov poudarja nevarnost, ki nam grozi s strani protisocialističnih sil. Če te sile resnično obstajajo potem jih je potrebno imenovati še z imenom in priimkom, ne pa samo z razno raznimi — »izmi«.

V predlogu sklepov CK ZKJ ugotavlja, da je prepočasno uresničevanje programa dolgoročne stabilizacije tudi subjektivne narave. Predlagamo, da CK ZKJ, CK ZK republik in pokrajin in konkretno imenujejo tiste posameznike ali skupine, ki so glavni zaviralci uresničevanja sprejetega programa in s tem tudi največji skeptiki in sejalcji nezaupanja v samoupravni socialistični sistem. Komunisti, delovni ljudje in občani težko

razumemo smisel sprejemanja teh sklepov, če smo že do sedaj poznali slabosti in nepravilnosti, istočasno pa dovoljevali, da so se vse te težave in nepravilnosti stopnjevale. Nismo pa ukrepali, čeprav smo za to imeli in imamo vso statutarno in zakonsko podlago, ter ne nazadnje tudi dolžnost in odgovornost.

Zahtevamo, da v vseh sredinah in nivojih organiziranja od TOZD ter krajevnih skupnosti do federacije vse nepravilnosti in napake obravnavamo v tesni povezanosti s konkretnimi primeri in javno objavljenimi imeni odgovornih. Z anonimno in splošno kritiko, ter žuganjem z osebno odgovornostjo je potrebno končati. To ne vodi v izboljšanje razmer in v večjo akcijsko in idejno enotnost ter diferenciacijo, povzroča pa razburjenje in nezadovoljstvo med delovnimi ljudmi in občani, ter zmanjšuje ugled ZK.

I. Šumi

Naši gasilci z novo opremo

9. in 16. novembra so člani industrijskega gasilskega društva v operativni enoti I in II prikazali gasilsko vajo z novo gasilsko opremo, katera je bila nabavljena iz sredstev civilne zaščite.

Vaja je bila izvedena z uporabo traktorja in mono črpalke, ki je nameščena na 3.200 litrski cisterni. Mono črpalke poganja traktor preko kardanske gredi. Črpalka črpa vodo iz zajemališča, struge reke, rezervoarja, ipd. do 8 m visoko v cisterno in jo potiska z močjo 10 barov v omrežje cevi oz. proti mestu uporabe vode. Kapaciteta mono črpalke je 1.200 litrov vode v minuti. Cisterna se lahko polni tudi iz hidranta nega omrežja ali pa s pomočjo dodatne brizgalne v primeru, da je zajemališče preveč oddaljeno.

Tisti, ki smo si vajo ogledali, smo bili presenečeni nad okretnostjo traktorja oz. cisterne in pa kratkim časom, ki sta ga operativni enoti porabili za pot od gasilskega orodišča do objekta, kjer je bil namišljen požar — vključno z uporabo vode na objekt. Za to so potrebovali nekaj manj kot 3 minute.

Za prizadevnost je potrebno pohvaliti obe operativni enoti, ki sta se izkazali v vseh elementih gašenja. Prepričan sem, da je s prikazom te vaje, oziroma uporabe opreme odpadel vsak dvom o upravičenosti nakupa opreme, kateri je bil pri posameznikih še prisoten.

Omenim naj še, da se traktor in mono črpalka lahko uporabljata še v druge namene, kot je črpanje meteorne vode, čiščenje kanalizacije, pranje dvorišča in drugih površin. Da pa je traktor zelo uporaben tudi za pluenje snega, pa smo se prepričali v minuli zimi, saj tako očiščenih dvoriščnih površin še nismo imeli.

Na koncu naj omenim, da bo do »prave« zime urejena tudi namestitvev — garažiranje omenjene opreme, okoli katere je bilo izrečenih že kar nekaj pikrih na raznih forumih. Problem garažiranja je bil v tem, da mora biti traktor priključen k cisterni, ta pa mora biti napolnjena z vodo, če želimo, da jo uporabimo v vsakem trenutku. Zato mora biti prostor kar precej velik (12×4,5 m) in ogrevan zaradi vode v cisterni.

T. M.

Gasilska vaja v obratu I

Iz dela delegacij

Komite za družbeno planiranje pri Skupščini občine Kranj je poslal delegaciji za zbor združenega dela naše DO naslednji odgovor na delegatsko vprašanje v zvezi s stališči izvršnega sveta o osebnih dohodkih v Iskri Telematiki:

1. V Iskri Telematiki so osebne dohodke v letu 1983 povečevali skoraj v celoti v drugem polletju, in sicer za približno 30 %, kar doslej vpliva tudi na gibanje osebnih dohodkov v letu 1984.

2. V letu 1984 so osebne dohodke v Iskri Telematiki povečali v mesecu juniju, in sicer za 10 %, pri tem pa zmanjšali osebne dohodke, ki pripadajo delavcem kot osebna ocena oz. stimulacija, tako, da je bilo povečanje osebnih dohodkov manjše od 10 %.

3. Po polletni izgubi je Iskra Telematika za izplačila osebnih dohodkov v avgustu, septembru in oktobru 1984 za TOZD, ki so poslovale z izgubo, zaprosila izvršni svet za soglasje, da lahko izplačuje nezmanjšane osebne dohodke. Če tega soglasja Iskra Telematika ne bi dobila, bi morali v dveh TOZD-ih, ki sta poslovala z izgubo, izplačevati osebne dohodke iz prvega trimesečja leta 1984, kar pomeni nekoliko manjše osebne dohodke, kot so bili izplačani od junija meseca naprej.

Enako vlogo je Iskra Telematika naslovila na izvršni svet tudi po periodičnem obračunu za devet mesecev, ker so trije TOZD-i poslovali z izgubo in ker bi brez soglasja izvršnega sveta morali za te TOZD-e zmanjšati osebne dohodke na raven letošnjega prvega trimesečja.

4. Na obe vloži za nezmanjšane osebne dohodke je izvršni svet izdal soglasje, vendar v obeh primerih ni dovolil povečanja osebnih dohodkov v TOZD-ih, ki so poslovali z izgubo, tako da so se v letošnjem letu osebni dohodki v teh TOZD-ih povečali le v mesecu juniju, torej pred tem, ko je bila ugotovljena izguba. Tudi do konca leta 1984 za Iskra Telematiko oz. njene TOZD-e z izgubo velja, da osebnih dohodkov ne smejo povišati.

Izvršni svet je ob sprejemanju omenjenih soglasij ravnal po 20. členu zakona o zajamčenem osebnem dohodku in izplačevanju osebnih dohodkov v OZD, ki poslujejo z izgubo (Ur. list SRS, št. 7/82), ker je ocenil, da je zaradi narave in

pomena dejavnosti, ki jo opravlja Iskra Telematika to opravičljivo. Upošteval je tudi duh Zveznega zakona o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačevanje osebnih dohodkov za leto 1984 (Ur. list SFRJ, št. 20/84), ki ureja tudi povečanje osebnih dohodkov v tistih OZD, ki so po zaključnem računu za leto 1983 poslovale z izgubo. Po 4. členu tega zakona lahko te OZD v letu 1984 povečujejo osebne dohodke tako, da dosežejo 50 % rasti izplačanih osebnih dohodkov družbenega sektorja v republiki.

Oba omenjena zakona torej za OZD, ki poslujejo z izgubo, ne nalagata absolutno zmanjšanje osebnih dohodkov, ampak njihovo počasnejšo rast. Ob tem je seveda treba poudariti, da glede na druge predpise, predvsem o sanaciji in likvidaciji, takšno stanje ne more trajati daljše obdobje.

Izvršni svet je ob svojih odločitvah upošteval tudi, da je v preteklosti za OZD, ki so poslovale z izgubo (TOZD Mlekarna, TOZD Klavnica, TOZD Servis osebnih vozil, RTC Krvavec) ravnal enako. Tem OZD je dovoljeval izplačevanje osebnih dohodkov v nezmanjšanem obsegu oz. z manjšimi povečanji, pri tem pa je terjal, da so OZD storile vse, da so odpravljale poslovanje z izgubo.

5. V Iskri Telematiki so tako povprečni osebni dohodki na zaposlenega po devetmesečnem periodičnem obračunu znašali 25.128 din, v gospodarstvu občine pa 25.965 din, kar pomeni, da so bili osebni dohodki v Iskri Telematiki ob nadpovprečni kvalifikacijski strukturi podpovprečni. Ta razlika se bo do konca leta 1984 še povečala, saj bodo lahko mnoge OZD osebne dohodke še povečale, medtem ko jih v Iskri Telematiki oz. v TOZD-ih, ki poslujejo z izgubo, ne bodo smeli.

K DNEVNEMU REDU ZA 29. SEJO ZBORA ZDRUŽENEGA DELA PA JE NAŠA DELEGACIJA, KI SE JE SESTALA 16. NOVEMBRA, POSLALA NASLEDNJE PRIPOMBE:

I. K osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Kranj za obdobje 1981—1985 v letu 1985

1. Opredelitev v zvezi z razporejanjem družbenega proizvoda, po kateri naj bi osebna in skupna poraba na-

raščali 10 % počasneje od nominalne rasti dohodka in rast sredstev za delovanje delovnih skupnosti za 25 % počasneje, je po našem mnenju neuresničljiva. Bolje je to opredeljeno v 7. točki osnutka republiške resolucije.

2. Razmisliti je potrebno od določilu predzadnjega odstavka točke 6.2. Menimo, da ni utemeljeno pooblastilo, dano izvršnemu svetu, da bi v izjemnih primerih dovoljeval izplačevanje višjih akontacij v OZD, ki bodo poslovale z izgubo.

II. K osnutku smernic za družbeni plan občine Kranj za obdobje 1986—1990 z analizo razvojnih možnosti

Po razpoložljivih podatkih lahko ugotovimo, da so možnosti razvoja v naši občini v naslednjem obdobju zelo omejene:

— le 0,9 % letna rast kadrovskega potenciala oz. le 500 do 650 ljudi letno,

— manjša možnost realne rasti izvoza,

— vračanje obveznosti, prevzetih v preteklih letih,

— sanacije izgub, itd.

Zato bi morali dosti skrbnejše kot je, izbrati tiste dejavnosti, s katerimi bo zagotovljena ohranitev sedanje razvitosti. Usmeritev, ki se sedaj kaže iz tega planskega akta, tega ne zagotavlja. Vprašujemo se, če je res prav, da se praktično vsi razpoložljivi potenciali usmerjajo v panoge, ki so na robu rentabilnosti oz. že nekaj časa ne ustvarjajo primerne akumulacije. Vzporedno s tem pa ni dana večja možnost obnove in reprodukcije tradicionalnim tudi delovno intenzivnim panogam.

Menimo, da bi teža ohranjanja gospodarske razvitosti v občini Kranj morala temeljiti na tistih dejavnostih, ki sedaj ustvarjajo določeno akumulacijo, skrbeti za to, da ta pri njih ne bo padla in to s posodabljanjem opreme in postopkov ter z izboljšanjem kadrovske strukture.

Zato predlagamo, da se temu primerno spremeni 8. odstavek v poglavju IV, točka 1 in 1. točka poglavja VI. 1.

Pred letnimi sestanki sindikata

Na osnovi 6. člena Statuta Zveze sindikatov Slovenije, morajo vse osnovne organizacije zveze sindikatov Slovenije in njihove oblike povezovanja v ZSSS enkrat letno obravnavati in oceniti vsebino in učinkovitost svojega dela.

Ocenili bomo, v kolikšni meri smo uresnili sprejete delovne usmeritve, koliko se je pri tem povečala akcijska učinkovitost sindikata in spregovoriti, koliko je k uspešnosti dela prispeval vsak član sindikata, strokovni sodelavci, izvršni odbor in tudi vodstvo sindikata.

Priprave na letne seje sindikata so v teku. Naj povem le, da bodo letne seje izvršnih odborov v mesecu decembru, konferenca sindikata naše delovne organizacije pa v januarju 1985.

Pavla P.

Nekaj o hrupu

Kljub današnji stopnji avtomatizacije in posodobitve strojne opreme, je znano, da je hrup (ropot) v tekstilni industriji še vedno prisoten.

Hrupu smo pogosto izpostavljeni tudi izven delovnega okolja, saj hrup prihaja s ceste, z dvorišča, iz zraka, celo na dopustu se mu ne moremo več izogniti. Hrup nas pogosto ogroža na delovnem mestu in pušča glede na svojo intenzivnost in delavčevo občutljivost različne zdravstvene motnje in poškodbe.

Hrup in vibracija (katera je stalna spremljevalka hrupa) sta za naše zdravje mnogo bolj škodljiva, kot pa se tega zavedamo. To velja zlasti takrat, ko hrup presega dovoljeni nivo, ki ga določa predpis. Na splošno gledano na hrup morda preveč s sta-

lišča njegove škodljivosti za naše slušne organe. Vendar zdravstveni strokovnjaki danes vse bolj opozarjajo na druge škodljive posledice, ki se odražajo zlasti na živčnem sistemu in v zvezi s tem se le-ta odraža tudi na preostalih organih.

Med škodljivimi posledicami prevelikega hrupa je potrebno omeniti, da tak hrup negativno vpliva na duševno koncentracijo in zbranost pri delu. Zaradi slabše zbranosti bomo delali več napak in premalo pazili na varnost pri delu, kar povzroča večje število poškodb.

Po naših predpisih je maksimalno dovoljeni nivo hrupa 90 dB/A (dB/A — decibel je merska enota za merjenje jakosti hrupa). V nekaterih naših oddelkih je ta nivo kar močno prekoračen.

TOZD oz. OE mesto merjenja		dB/A
Predilnica	mikalniki	92
	predpredilni stroji (flajerji)	83—85
	previjalni in sukalni stroji	90—94
Tkalnica OE I	tkalski stroji	101—104
	snovalni stroji	82
	škrobilni stroji	86
	votkovno previjalni stroji	90
OE II	A tkalnica (čoln. in brezčol. str.)	92—101
	I. tkalnica	92—102
	III. tkalnica	101
	IV. tkalnica	100
	V. tkalnica	100
	strižni stroj	87
Plemenitilnica OE I	smodilnica	91
	kontinuirni stroj	93
	tiskarski stroji (rolo)	85
OE II	beljenje	91
	barvanje preje	91
	RSS	80

Rezultati meritev kažejo, da je največja jakost hrupa v naši DO v tkalnici. Delno je prekoračen še v ostalih oddelkih. Za vse delavce, ki delajo v prekomernem hrupu, t. j. iznad 90 dB/A je »obvezna« uporaba zaščite proti hrupu (verbel vata, antifoni, ipd.)

Iz tabele je razvidno, da v oddelkih tkalnice, koder so

nameščene brezčolnične in pa čolnične statve, jakost hrupa močno niha. Po popolni zamenjavi čolničnih stattev z brezčolničnimi v nekaj oddelkih pa bo jakost hrupa izpod 90 dB/A. Tako se tudi našim delavcem v tkalnici obetajo boljši delovni pogoji, vsaj kar se hrupa tiče.

T. M.

Postojmo in pomislimo

Nahajamo se v obdobju stabilizacije in težkih gospodarskih razmer. So ljudje, ki podcenjujejo že dosežene rezultate v boju za stabilizacijo. Stvari in dejstev ne gre zavračati: čez noč se vseh problemov ne da rešiti. Naši napor ne bodo zaman, če se bo vsak čim bolj potrudil in bo delo opravil kar najbolj odgovorno, zavedajoč se, da

gre predvsem za kakovost dela.

Sredi teh dirk pa vendarle nekoliko postojmo in pomislimo ob prazniku naše republike, kakšne velike vrednote vendarle imamo: mir, svobodo in prijateljstvo — za kar prav v tem času mnogo dežel v svetu bije brezkončne bitke.

Pavla P.

Udeleženci izleta pred vhodom v kraško jamo. Do takrat, ko so se izletniki vrnili iz jame, je bil posnetek gotov

Spet na pot!

»Halo«, tako se je glasil poziv, »greš z nami, tam sredi junija. Tokrat na Slovaško. Ker sem že od nekdaj vneta popotnica, sem se poziva zelo razveselila.

In tako smo se zbrali 10. oktobra zjutraj in udoben konjiček z ljubeznivim vodičem in prijaznim in zanesljivim šoferjem nas je odpeljal cilju naproti.

Pot nas je do večera vodila po tehle krajih: Celovec, Graz, Dunaj, Bratislava in Brno, do kraja Blansko, ki leži na Moravskem. V tem mestu je bil naš dom za tri večere. Bivali smo v lepem, novem hotelu. Tu je bilo vse zelo lepo, ljudje prijazni, postrežba in hrana odlična.

Naslednji dan pa smo se odpravili z vodičem Čehom na ogled Bratislave, glavnega mesta Slovaške soc. republike ČSSR. Bratislava je drugo največje mesto v ČSSR. Leži ob reki Donavi, ki je tu široka in plovna. Res je bilo vredno ogledati si to mesto! Kakšne lepe in zanimive stavbe. Pa ne kakšne moderne škatle, te vsi poznamo od povesod, ampak lepe stare stavbe, lepo vzdrž-

vane, vmes pa nasadi, spomeniki, trgi in seveda tudi obilo trgovin z vsem mogočim. Dopoldne smo se pač razkropili vsak po svojem, na nakupe, na ogleda. Po dobrem kosilu pa smo nadaljevali. Meni je bilo zelo všeč ob Donavi pri novem mostu z visokim stolpom in vrtljivo restavracijo. To je menda že dalj časa arhitektonska posebnost, te vrtljive restavracije in jih imajo tudi drugje po Evropi n. pr. na Dunaju, Münchnu, v Moskvi itd.

Najlepše v Bratislavi pa je bilo, ko smo se že v mraku povzpeli na grič Slavín, kjer so pokopani padli iz II. svetovne vojne. Spomenik še ni bil razsvetljen in takrat ko smo že odhajali so polagoma prižigali reflektorje in spomenik je oblila prekrasna svetlo modra luč, pod nami pa nešteto luči velikega mesta. Ta pogled je bil čudovit.

Prvi dan je tako minil in bili smo kar utrujeni od hoje in ogledovanja. Naslednji dan pa je bil na programu ogled Brna, glavnega mesta Moravske. Brno je veliko industrijsko mesto, saj so že od nekdaj znane tovarne: Prva brnenska, Kolben-Danek in

sedaj še nova tovarna traktorjev in krogličnih ležajev ZETOR in še mnoge druge v glavnem strojne tovarne. V to tovarno smo bili povabljeni, da si jo ogledamo. Sprejeli so nas predstavniki tovarne in sindikata in nam nazorno pokazali na video ploščah ustroj in proizvodnjo te velike tovarne. Imajo vse: tudi npr. stranske obrate, livarno, kovačnico, lakirnico, le motorje dobivajo že gotove od druge tovarne. Tudi za delavce je poskrbljeno. Stanovanje ima vsak delavec v samskih domovih, v blokih in hišicah. Vrtci, restavracije, športne naprave in klubski prostori so jim na razpolago. Ambulante, bolnice in vse ostalo je ali v sklopu tovarne ali pa v bližini.

Počitnice preživljajo ob jezerih, ki jih je v ČSSR nešteto, v hribih in tudi na Jadranu v sodelovanju s podjetjem Alpetour Kranj in firmo »Metra« Blansko, za zamenjavo gostov.

Ko smo si ogledali ta prikaz, smo šli še na ogled v živo, na tekoči trak, kjer izdelujejo traktorje ZETOR, ki jih prodajajo po vsem svetu in so izvrstne kakovosti.

Poslovili smo se od prijaznih tovarišev, pa spet po mestu na vse strani. Tudi Brno je staro mesto z mnogimi zanimivostmi in treba je bilo kar pohiteti, da smo si mogli kaj več ogledati. Zapisovala sem si, kajti vse je nemogoče ohraniti v spominu. Nad mestom se dviga zloglasna trdnjava Špilberg, poznana še iz avstroogrskih časov, kjer so zapirali v glavnem politične zapornike, ki so se upirali cesarju in njegovi vladavini. Med njimi slavni baron Trenk in pa poleg nešteto drugih tudi Gavril Princip, ki je v Sarajevu ustrelil prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo ženo.

Zelo zanimiv je bil tudi ogled kapucinskega samostana, kjer so v podzemlju posušena trupla barona Trenka, 335 menihov in več družin brnovskih bogatašev, ki so podpirali menihe tega samostana.

V bližini je tudi »pokrajinski muzej« v katerem je znamenita numizmatična zbirka, kar celi lonci srebrnih in zlatih kovancev, zakopani in spet najdeni zakladi iz davnih časov neštevilnih vojn in uporov. Tudi še veliko drugih zbirk posode, orodja in živali, so vredne ogleda.

Ganljivo pa je bilo kako so se nas razveselile čuvajke v muzeju, same starejše ženske že v pokoju, ki pa morajo po tamkajšnjem zakonu delati še letno 100 dni. »Jugoslavci« so vse radostne

vzklikale, nam prisrčno stiskale roke in ena je solznih oči pripovedovala, kako je bilo lepo, ko je nekoč bila na našem Hvaru. Verjetno se vam čudno zdi kaj je s temi 100 dnevi. Nič ni čudno. V ČSSR ne poznajo brezposelnosti. Prav nasprotno, delavcem jim primanjkuje in tako si pomagajo med drugim tudi s tem, da morajo delati tudi še upokojenci. Češki vodič, ki je mimogrede napol naše gore list, njegova mama je rodom s Krka, nam je vso stvar razložil. Na delu v ČSSR je tudi okoli 70.000 Vietnamcev, nekaj Kubancev in Arabcev.

Tudi smo videli na nekaterih trgovinah ali restavracijah lepake kot: sprejme se toliko in toliko različnih delavcev.

Toliko o Brnu in vtisih o življenju pri njih.

Pohiteti smo morali »domov« v Blansko, kajti tovariši iz podjetja »Metra« so nas za zvečer povabili na slavnostno večerjo, ki je potem trajala od 18. — druge ure zjutraj. Po izmenjavi slavnostnih govorov, se je razvila pri izvrstni jedachi in pijači zabava, ki je trajala pozno v noč. Tudi plesalci so prišli na svoj račun.

Zjutraj, tretji dan smo se na hitro poslovili od Blanskega, kajti čakal nas je še naporen dan in potem dolga noč do doma.

V bližini je bil slučajno ta dan poseben praznik, izpraznitev (na pol) gojitvenega ribnika krapov in res zanimivo, da smo to doživeli ravno mi.

Predstavljajte si velikanški ribnik proti kateremu se vali množica domačinov z otroki, vsak pa v roki vedrce, kanglice ali polivinil vrečko. Med njimi avtomobili, avtobusi, v bližini pa ribnik polovica že izpraznjena, ribiči z velikimi mrežami do pasu v vodi iz katere dvigajo debele krape in jih polnijo v posebne bazene na tovarnjakih (krapi se prodajajo živi) med njimi pa mularija paberkuje zaostale v svoja vedrca in vrečke. Pa kako popacani od mulja in vode! Seveda so tam prodajali tudi domačinom te ribe. Prav zabavno in zanimivo.

Toda čas nas je priganjal in že smo morali dalje. Na vrsti je bila podzemna jama, ki je ni treba biti nič sram pred našo Postojnsko.

Moravski kras, brezno (67 m) in jame dolge 15 km. Nešteto stopnic, voznja po vodi s čolnom, kjer smo lepo zapeli »Barčica po morju plava« in »Po jezeru bliz Triglava«. Kapniki v teh jamah in njihova osvetlitev je čudovita. Tu je tudi brezno

»Macocha« (mačeha) globoko 67 m. Legenda pravi, da je nekoč neka mačeha vrgla svojega pastorka v to brezno, otrok je padel na vejo, vaščani so ga rešili, mačeho pa so vrgli v brezno. Bili smo na dnu tega brezna, ki je vse poraslo z mahom in rastlinjem in gledali na vrh, kjer je videti nebo.

In tako se je naš obisk v ČSSR približal koncu, po nekajurni vožnji smo prav hitro in ponižno smuknili skozi carinarnico v Mikulovem in čez Ljubelj ter zgodaj zjutraj prispeli zadovoljni v Kranj.

M. H.

Marinki

V sredo je boleče v TOZD Plemenitilnica in delovni organizaciji odjeknila žalostna vest, da si nas tako nepričakovano, sredi delovnega dne, za vedno zapustila in se tiho poslovila od nas draga Marinka, stara komaj 46 let.

Mnogo prerana smrt te je sredi jesenskih dni izrgala iz naše delovne sredine. Pogrešali te bomo kot dobro sodelavko in prijateljico. Še bolj pa te bodo pogrešali tvoji najdražji — mož Marjan in hčerka Mojca, ki si jo tako neizmerno ljubila, in ji z veliko ljubeznijo skušala dati vse, kar je bilo v tvojih močeh.

V naši DO si se zaposlila 1954. leta kot delavka v ekspeditu. Šest mesecev kasneje si prišla v plemenitilnico — oddelek kosmatilnice, kjer si opravljala dela in naloge pri kosmatenju tkanin. Skupaj smo tako dolga leta delili dobro in slabo. 30 let dela v našem kolektivu ni malo, zato pa lahko rečemo, da si bila dobra in nesebična sodelavka, katere ne bomo nikoli pozabili.

Ko se poslednjič z žalostjo poslavljamo od tebe in sočustvujemo s tvojimi dragimi domačimi, se v imenu sindikata, samoupravnih organov TOZD in delovne organizacije in tvojih dolgoletnih sodelavcev Tekstilindusa, poslavljamo od tebe.

Naj ti bo lahka naša domača zemlja na mnogo prerano izkopanem grobu.

Tvoji sodelavci

Zahvale

Ob nenadni smrti dragega očeta se vsem iskreno zahvaljujem za izraze sožalja, posebej sodelavcem DE plemenitilnica II za poklonjeno cvetje in vsem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji poti.

Cirila Kruh, dipl. ing.

Ob smrti mojega očeta

LEONA BAUMANA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem DSSS — VES II za poklonjeno denarno pomoč in izraze sožalja.

Serafino Bauman

Ob smrti dragega moža in očeta

VINCENCA ZAVRL

iz Zg. Bitenja,

upokojenca Tekstilindusa, se iskreno zahvaljujem vsem njegovim nekdanjim sodelavcem za izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

žena Francka
z družino

Ob nenadomestljivi izgubi dragega očeta

LEOPOLDA TEPINA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem DE gravura, IGD ter pripravi dela v DSSS za poklonjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Marinka Jerančič

Ob nenadni smrti drage žene in mamice

MARIJE PROSEN

se najlepše zahvaljujem njenim sodelavcem iz kosmatilnice DE plemenitilnica I, OO sindikata, sodelavcem tiške, kadrovske službi za denarno pomoč, podarjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala tudi gospodini za poslovalne besede ob odprtem grobu.

Mož Marjan s hčerko

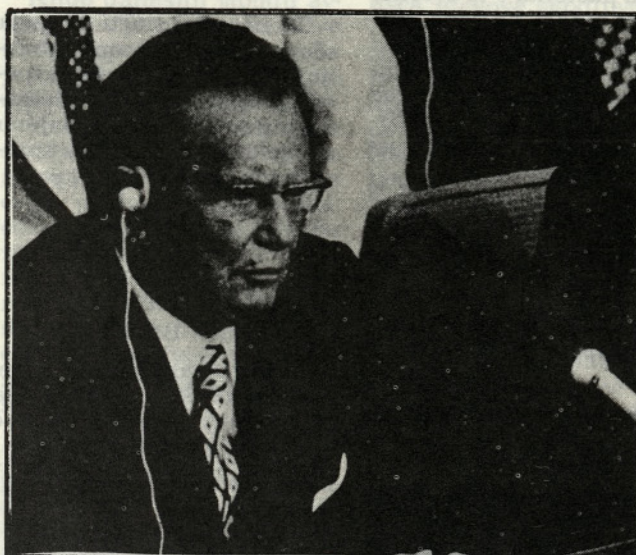
Ob smrti moje mame

IVANE BAJŽELJ

se iskreno zahvaljujem sodelavcem finančnega sektorja za podarjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

Ivka Drglin

Nagradna križanka 29. november

MEHAK BOHON IZ ZGANE- GA SLAD- KORJA	PTIČ PEVEČ ERNE BARVE	KRAJ SEVERNIH OD MEXICA	OSTANEK 12 PREJ- ŠNIM ČASOV	BEŽJANU PODOBN JOŠNA RASTLINA	MATI	IKLADBA ZA VAJO	IPANSKO MSTO V KATA- LONJI	KRAJ NA VZHODU NANIČJE
ZDRAVNIK KI OPERA								
RAZSOL								
IME NOGOMETNE- GA STROKOVNAR BOŠKOVA								
UČO TOŠNA- ZZI	PEŠNIK SIMON	KATERI KRAJ OB JEH. JEZERO			PEVEČ DARIAN IPAJ ALK. I KISLINO			
DOS PASSOS JOHN						ANTON SLOBNJAK		
ORGAN V USTNI VOTLINI		TURŠKI OBLASTNIK BEG	UJGOST STUDENT MARISTKE			PIJATOL JANGZ		
ZA- PLEMBA					NOVINARKA NINA, SLOBO- JANKA		VIŠJI ČIN V VOJSKI	IRANSKO VOHADSKO PLEME (KINKAZI)
AZIJSKI POLOSEL			NIKEI			TRMOGLAVOST		
TELE- GRAM			VENEZIA			PREBIVALKA PARIZA		
BITJE, STVAR, BISTVO V FILOZOFIJI		ŽLAHTNI PLIN, NE			OPERNI SPEV			
KRAJ POD VELE- BITOM (82 TOV. AL.)		KALIJ			DRAGO DIKLIC			
ODPADEK PRI PIJENJU			KRAJLI- VEC	JOVRAČ- NICA ŽULEZA	DOKTOR ANTON AŽBE		FRANC. NI- KALNICA	
BUKANJE, TUDI HRUP, TRUČ		IT. GRAD, VIOLIN					PREŽIHOV	
RUBIDIJ	UPOR	INED INEDENA				ŽUPANČE OTON	IVAN CANKAR	ŽITO, KI DAJE AJ- DOVO MOKO
SPOJINA SLICERINA IN OJNE KISLINE	ELEKTRO- RADIOHICA		TANTAL		SEKERA V BOLŠARIJI			
M. IME VILI			MIKAVOST		PISEC ZORFAN			
AKREDI- TIVNA PIŠMA				TINE OREL	M. IME NACE IVAN MRAK	KAROL NOVAK	LOJZE DOLINAR	
PRITOK REKE ESLA V TRANIJI		PRICA- GODI- TEV				NEHČJA	ITALIJA	

Zahvale

Ob odhodu v pokoj se pri-
srčno zahvaljujem vsem so-
delavkam in sodelavcem bel-
ilnice in plemenitilnice I za
zelo lepo darilo in vso pozor-
nost.

Valentin Šubic

Ob odhodu v pokoj se lepo
zahvaljujem vsem sodelav-
kam in sodelavcem navijal-
nice TOZD Predilnica za le-
pa darila, v bodoče pa želim
vsem skupaj še veliko na-
predka in delovnih uspehov
ter srečno novo leto 1985.

Rezka Eržen

Nagradna križanka 29. november

1. nagrada: 1.050.— din
2. nagrada: 900.— din
3. nagrada: 750.— din

Rešitve križank nam poš-
ljite najkasneje do 20. de-
cembra 1984 na naslov:
Uredništvo Tekstilca, Teksti-
lindus Kranj, lahko pa jih
oddaste tudi v uredniške
skrinjice pri obeh vratarjih.

TEKSTILEC — glasilo
delovnega kolektiva »Tek-
stilindus« Kranj — ureja
glavni in odgovorni ured-
nik Katarina Guštin in
odbor za informiranje, ki
ga sestavljajo: Zdravko
Zagar — predsednik, Ma-
rija Varacha — podpred-
sednik in člani: Lojzka
Sušnik, Janez Zrimšek,
Anica Kern, Metka Tisak,
in Marija Hafnar.